

Vatjalan päiväkodin toimintasuunnitelma 16.8.2018**1. Vatjalan päiväkoti**

Yhteystiedot löytyvät Vatjalan päiväkodin [nettisivuilta](#), sekä esitteestä, joka on myös nettisivuilla

2. Toimintaperiaatteet ja oppimisympäristö

Lapsi

Lapsi on päiväkodissamme päähenkilö. Hän on hyvä, osallinen, utelias, tutkiva, leikkivä ja liikkuva. Lapsi elää vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa ja on osa omaa perhettään. Lapset kohdataan yksilöllisesti, tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Lapsi tarvitsee aikuista opettamaan yhdessä elämisen ja olemisen taitoja sekä asettamaan rajoja, antamaan rakkautta ja auttamaan esteiden yli. Jokaiselle lapselle turvataan hänen tarvitsemansa tuki.

Oppimisympäristö

Kasvatushenkilöstö huomioi jokaisen lapsen yksilöllisesti, turvaa lapsen hyvän kasvatuksen, oppimisen ja hoidon sekä luo kiireettömän ja lämpöisen ilmapiirin. Meillä on yhdessä sovitut linjat, joita kaikki noudattavat. Aikuiset rakentavat yhdessä lasten kanssa ympäristön kauniiksi, oppimista tukevaksi ja monipuoliseksi. Päiväkotiympäristö on turvallinen, selkeä ja muuttuva. Oppimiseen vaikuttaa merkittävästi myös avoin ja lämmin vuorovaikutus lasten vertaisryhmässä, aikuisten kesken sekä lasten ja aikuisten välillä. Tunnekasvatus-menetelmät ovat osa päiväkodin arkea.

Toiminta ja työtavat

Päiväkotimme tarjoaa monipuolista toimintaa ja arvostaa leikkiä. Leikille annetaan aikaa, leikkejä ohjataan ja leikki nähdään monipuolisena oppimisen välineenä. Pidämme tärkeänä hyviä tapoja, luontoa, kulttuuria ja kestävästä kehitystä. Päiväkodissamme on käytössä Mini-Verso sovittelu-menetelmä ristiriitojen ratkaisemiseksi ja kiusaamisen ennaltaehkäisynä. Otamme toiminnassa huomioon lasten ja perheiden eri kulttuurit, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Toimimme säännöllisesti pienryhmissä. Teemme tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa ja luomme heidän kanssaan yhteiset painopisteet toiminnalle ja yksilöllisen suunnitelman jokaiselle lapselle. Suunnittelemme ja arvioimme toimintaa lasten ja perheiden kanssa.

Kasvattajayhteisö

Kasvatushenkilöstö on motivoitunut, kehityshaluinen ja toisiaan kunnioittava. **Sitoudumme yhdessä tehtyihin linjauksiin ja noudatamme niitä.** Henkilöstö toimii ammatillisesti ja toisiinsa luottaen. Ongelmatilanteet puhutaan avoimesti ja huumori auttaa jaksamaan. Huomioimme toiminnassa jokaisen henkilökohtaiset vahvuudet. Suhtaudumme positiivisesti erilaisiin työtapoihin. Kuuntelemme ja tulemme kuulluksi työyhteisössä. Luomme hyvää ME-henkeä.

Päivän polku

Päivän polku kuvaa arjen pedagogiikkaa päiväkodissamme.

Lapsen päiväkotipäivä alkaa käsien pesemisellä (infektioiden ehkäisy) ja aamukuulumisten vaihtamisella. Tähän tilanteeseen panostamme, jotta lapsi tuntee itsensä tervetulleeksi ja kokee olonsa turvalliseksi.

Aamupäivisin toimimme pienryhmissä. Kukin pienryhmä toimii yhden aikuisen ohjaamana aamupäivän ajan. Pienryhmätoiminta antaa aikaa yksilölliselle kohtaamiselle ja lapsen osallisuudelle, vähentää lapsen sosiaalisten kontaktien määrää ja tuo rauhallisuutta toimintaan.

Kaikki päiväkotipäivän tilanteet sisältävät kasvatusta, opetusta ja hoitoa, toisin sanoen arjen pedagogiikkaa. Lapsi oppii kaikissa arjen tilanteissa eri aisteja käyttäen. Hän oppii tutkimalla, kokeilemalla, mallista vertaisryhmässä ja aikuiselta. Aikuinen tukee lapsen oppimista sanoittamalla, ohjeistamalla, kannustamalla ja mallintamalla. Lapsi huomioidaan yksilönä oman ikätasonsa mukaan. Lapsen hyvä ja turvallinen olo muodostuu laadukkaasta arjesta: ruokailusta, ulkoilusta, levosta ja riittävästä liikunnasta.

Lapselle ominaisia tapoja toimia ovat leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja ilmaisu monin eri tavoin.

Annamme paljon aikaa leikille ja sitä tapahtuu niin ohjatusti kuin omatoimisestikin pitkin päivää. Järjestämme tilat ja materiaalit leikkiin innostaviksi yhdessä lasten kanssa. Leikki-aitaloita voidaan käyttää leikin jakamisessa apuna eri tavoin. Leikin kautta opetellaan toisten kanssa toimeen tulemistä, käsitellään uusia ja vaikeitakin asioita ja harjoitellaan ristiriitojen ratkaisua. Leikkiessä opitaan jakamista, mielikuvituksen käyttöä ja kehon hallintaa. Lapset saavat tuoda omia leluja päiväkotiin leikkiä rikastuttamaan. Lapsella on myös mahdollisuus halutessaan leikkiä yksin. Aikuiset ovat läsnä lasten leikissä, havainnoimassa, tai osallistumassa siihen.

Liikunta on terveyttä edistävää toimintaa ja päivittäinen liikuntasuositus on yhteensä kolme tuntia, josta osa tapahtuu päiväkotipäivän aikana, osa kotona. Lapsi liikkuu luonnostaan ja mahdollistamme liikkumisen niin ulkona kuin sisällä. Liikunnassa keskeistä on oman kehon hallinta, liikkumisen riemu, perusliikuntataitojen harjoittelu sekä liikunnan avulla oppiminen. Pidämme ulkoilua tärkeänä osana lapsen kehitystä ja terveyttä, joten päiväkodissamme ulkoillaan säällä kuin säällä. Pukemistilanteissa harjoitteleme monia eri taitoja, kuten hienomotoriikkaa, värejä, keskittymistä ja sään mukaista pukeutumista.

Päiväkodin pihan-alueet mahdollistavat monipuolisen leikin ja liikkumisen. Hyödynnämme ulkoilupihojemme lisäksi myös koulun urheilukenttää sekä läheistä metsää ja pururataa hiihtoon, luisteluun ja erilaisiin retkiin. Uuden koulun rakentamisen ajan hyödynnämme

luistelussa myös Lemetyksen kenttää. Valtion kirjastossa käydään säännöllisesti. Sijaintimme Kangasalan ja Tampereen rajalla tarjoaa myös hyvät liikenneyhteydet niin Kangasalan kuin Tampereen suuntiin.

Tutkiminen lähtee lapsen omista mielenkiinnonkohteista. Aikuinen on mukana innostamassa, ihmettelemässä, antamassa aikaa ja tarjoamassa lisää kummastelun aiheita. Oman oivallisuuden kautta lapselle syntyy oppimisen ilo ja motivaatio.

Musiikki on laulamista, soittamista, rytmiä, kuuntelua, liikkumista, tanssimista ja esteettistä kokemista. Kädentaitoja harjoitellaan esim. piirtämällä, leikkaamalla, maalaamalla, liimaamalla ja leipomalla. Kokeilemme erilaisia tekniikoita ja tutustumme monenlaisiin materiaaleihin. Lapsi pääsee ilmaisemaan itseään myös mm. draaman ja satujen kautta.

Päivän aikana nautimme aamiaisen, lounaan ja välipalan. Aikuiset syövät yhdessä lasten kanssa ja yhdessä harjoitellaan kauniita pöytätapoja, kattamista, ruuan ottamista, hygieniaa sekä uusien makuja maistamista. Ruokailutilanteista tehdään mukavia ja kannustavia. Ruokailussa tuetaan lasten omatoimisuutta ja vältetään turhaa odottelua. Monet juhlat ja perinteet näkyvät myös meidän ruokapäydässämme, kuten joulu ja pääsiäinen.

Lepo on tärkeää lapsen kasvun, kehityksen ja jaksamisen kannalta. Meidän päiväkodissämme kaikki lapset lepäävät. Lepohetkellä kuunnellaan musiikkia, luetaan satua ja silittelään lapsia. Hereillä olevat lapset pääsevät leväyttämään rauhallisiin tekemisiin.

Iltapäivisin leikitään ja ulkoillaan. Hakutilanteissa kerromme päivän kuulumisia ja sanomme käsiheipat.

3. Kehittämiskohteet

Toimintakulttuurin ja sisältöjen vahvistaminen vasun mukaiseksi

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

- TA ja Y -suunnitelmaan tutustuminen ja reflektointi (koulutus)
- Perheiden kulttuureihin tutustuminen ja niiden arvostaminen
- Kulttuurikoulutuksen (15.3.2018) palaute kasvattajakahvilassa
- Pikkupohtijoiden ryhmä tasavertaiseksi vaihtoehdoksi
- Ryhmät pitävät lapsille sovittelu-nukketeatterin

Tieto- ja viestintäteknologian käytön vahvistuminen arjessa

- TVT-suunnitelma-koulutus
- Jatketään perustaitojen vahvistamista (koulutukset)
- Eskariopettajat Osakkeen digikoulutukseen (2x2 pv)
- Jaetaan osaamista, ideoita, harjoitellaan käyttöä yhdessä lasten kanssa
- Tvt-vastaavat tekevät TVT-kansion avuksi ryhmille (materiaaleja, ideoita toimintaan lasten kanssa)

Vierailuihin ja retkiin panostaminen

- Yhteistä suunnittelua perheiden kanssa
- Retkistä ja vierailusta tiedottaminen, myös lähiretket ovat retkiä
- Retkiä tehdään koko ryhmällä ja pienryhmittäin, tai pariosastojen yhteistyönä

Tunnekasvatuksen suunnitelma vuodelle

- Jokaisella ryhmällä on tunnekasvatuksesta suunnitelma ja materiaalit kirjattuna ryhmän toimintasuunnitelmaan
- Huomaa hyvä -menetelmä käyttöön kaikissa ryhmissä vuoden aikana

Musiikkikasvatuksen vahvistaminen ja kehittäminen

- Tutustutaan musiikkikasvatuksen uusiin tuuliin
- Kerrataan ja jaetaan vanhoja hyviä
- Hyödynnetään talon henkilöstön vahvuuksia, esim. säestämisessä
- Järjestetään yhteisiä musiikkihetkiä
- Asiantuntijatiimi: Sanna (pj), Anna, Jenni ja Anna-Maija
- kasvattajakahvila syksyllä

Pienten pedagogiikan yhtenäistäminen ja näkyväksi tekeminen

- Asiantuntijatiimi: Mirva (pj), Anne Mu, Anu ja Tiia/Mervi
- pedailta keväällä

Osallisuuden vahvistaminen ja ylläpitäminen

- Ryhmät kirjaavat toimintasuunnitelmaan osallisuuden käytänteet arjessa
- Osallisuus kuvataan vahvemmin toimintasuunnitelmaan
- Tiimit suunnittelevat osallisuuden käytänteet osallisuuden vasumalliin
- Huoltajien osallisuuden vahvistaminen
  - verkostoituminen muiden perheiden kanssa
  - osallistuminen suunnitteluun ja arviointiin
  - vasun tuntemus- vasuopas sähköposteihin, vanhempainilta, viikkotiedotteet

4. Tiedottaminen**Tiedottaminen huoltajille**

- Pkj:n infokirjeet
- ryhmäsähköpostit (viikko/kk-kirjeet, nopea tiedottaminen)
- Blogit
- Päikky-kyselyt
- Tekstiviestit
- Ilmoitustaulut/ovet

Tiedottaminen hallinnon kanssa

- pkjohtaja tuo vaka-joryn asiat tiedoksi talopalaverissa
- henkilöstöltä nousseet asiat viedään hallinnon tietoon pkjohtajan toimesta
- vaka-johtajan infot ja hallinnon käynnit

Yt-tahot

- yhteistyötahojen tiedottamisesta vastaa pkjohtaja, ryhmän asioissa pkopettajat

5. Yhteistyö

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Vanhempainillat 30.8. ja 5.9 ja 11.9.(kerho) Alussa yhteinen info salissa ja ryhmien omat osuudet osastolla
- Eskari-info toukokuussa 2019
- Vasukeskustelut pidetään 2-3 kk kuluessa, ei avoimessa
- Vasuvartit keväällä
- Yhteiset tapahtumat, kerho on mukana sovitussti
  - Isänpäivä
  - Joulujuhlat
  - Tärkeän ihmisen päivät keväällä-19
  - Äitienpäivä
  - Kevätjuhla
- Perheiden leikitreffit 1 krt/kk, huolehditaan tiedottamisesta
- Osastojen omia ryhmäkohtaisia iltatapahtumia
- Muita mahdollisia koko päiväkodin iltapäivätapahtumia
- Vanhempainryhmän tapaamiset

Muu yhteistyö

- Omat kerhot, pariosastona Sirkut
- Alueen kunnalliset perhepäivähoitajat ja yksityiset perhepäivähoitajat (kerho)
- Alueen eskariyhteistyö, vetäjänä
- Alueniveltyöryhmä (vk, koulu, terveydenhuolto, srk, ip-toiminta)
- Liutun ja Tursolan päiväkodit (esimiestyö ja koulutukset)
- Kumppanuuspäiväkodit sekä yliopisto
- Pene, neuvola, Tays tarvittaessa

Ateria-, siivous- ja talonmiespalvelut

- Yksi palvelutyöntekijä keittiöllä, yksi talonmies, kaksi palvelutyöntekijää siivouksessa, keskipäivän siivousapu n.1 tunti
- Yhteistyöpalaverit Vatjalan palveluesimiehen Asko Ruotsalaisen kanssa
- Haahtela-ilmoitukset vika- ja työtilauksista
- tarvittaessa yhteistyö Arto Viitasen kanssa talonmiespalveluista

6. Osallisuus

Osallisuus näkyy lasten aidossa kohtaamisessa ja sensitiivisessä vuorovaikutuksessa. Lapset kohdataan tasavertaisesti ja kunnioittavasti. Heille syntyy kokemus itsestään tärkeänä ja he oppivat voivansa vaikuttaa päiväkotipäiväänsä. Arjen tilanteissa lasten kysymyksiin ei anneta valmiita vastauksia, vaan kannustetaan lapsia omaan ajatteluun ja päätöksentekoon. Asioita lähdetään tutkimaan yhdessä ja nostetaan ihmettelyn aiheita toiminnan sisällöksi. Toimintaa suunnitellaan yhdessä lasten ja huoltajien kanssa mm. pienryhmittäin, vanhempainilloissa ja vasukeskusteluissa. Suunnitelmia, toiveita ja ajatuksia kirjataan mm toiveiden puihin ja viikkosuunnitelmiin. Toiminnan arviointia tehdään lasten kanssa dokumentoidun arjen kautta. Arviointivälineenä ovat mm hymynaamataulut, värikoodatut pallot ja dokumenttitauluihin arviointien kirjaaminen. Huoltajien kanssa arviointia tehdään vasukeskusteluissa, arjen kohtaamisissa ja asiakastyytyväisyyskyselyin.

Oppimisympäristöä muokataan yhdessä lasten kanssa ja huoltajien näkemyksiä kuunnellen. Leikkipaikat ja -tavarat muuntuvat lasten mielenkiinnon mukaan. Lasten kanssa yhdessä mietitään vaihtoehtoja ulkoiluihin, retkiin ja leluhankintoihin. Perheille järjestetään erilaisia perhetapahtumia, koko talon yhteisiä, tai ryhmän omia. Huoltajilta kuullaan lasten kotona antamaa palautetta ja kuullaan kotikuulumisia. Toimiva tiedonkulku kumpaankin suuntaan on osallisuutta tukevaa ja mahdollistavaa. Vanhempainryhmän toiminta mahdollistaa huoltajien osallisuutta ja kasvattaa yhteisöllisyyttä.

7. Pedagoginen tuki

Kaikki lapset saavat varhaiskasvatuksessa tarvitsemaansa tukea. Tuen tarvetta ja määrää arvioi henkilökunta yhdessä vanhempien kanssa. Kangasalla jokaiselle lapselle tarjotaan kehitykseen ja oppimiseen YLEISTÄ tukea. Lapselle, joka tarvitsee kehityksessään ja oppimisessaan säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, tarjotaan TEHOSTETTUA tukea. ERITYISTÄ tukea annetaan niille lapsille, joilla on vaikeuksia edistyä riittävästi muiden tukitoimien avulla.

ERITYINEN TUKI

- Kuntoutuksellinen arki
- Yksilölliset suunnitelmat
- Verkostoyhteistyö, oppilashuolto
- Erityisopettajan osaaminen arjessa
- Resurssit: integroitu ryhmä, tuettu esiopetus, henkilökohtainen avustaja, kuljetus

TEHOSTETTU TUKI

- Kasvattajan osaamisen vahvistaminen erilaisin koulutuksin
- Lapsille suunnitelmallinen ja strukturoitu hyvä arki
- Lapsen tarpeista lähtevää: lapselle tehty suunnitelma ryhmän toimintasuunnitelman pohjana
- Verkostotyö, konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki, oppilashuolto
- Resurssit: pienryhmä, tuettu esiopetus, ryhmäavustaja, ryhmän pienennys

YLEINEN TUKI

- Kasvatuksellinen ja pedagoginen arki hyvä arki
- Yhteistyö huoltajien kanssa
- Lapsen kehityksen tuntemus - lapselle tehty suunnitelma ryhmän toimintasuunnitelman pohjana
- Kasvattajayhteisön ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki
- Moniammatillinen yhteistyö, oppilashuolto, varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki

Tukitoimia pyritään antamaan mahdollisimman pitkään omassa päiväkotiryhmässä. Ryhmän hyvin mietityt rakenteet ja toimintatavat sekä pysyvät ihmissuhteet tukevat lapsen kasvua ja kehitystä. Onnistumisen kokemukset sekä kaverisuhteissa että omassa osaamisessa vahvistavat lapsen itsetuntoa. Lapsen siirtyessä kouluun teemme yhteistyötä koulun erityisopettajan ja opettajan kanssa.

Kangasala

KANGASALAN KAUPUNKI
Sivistyskeskus/Varhaiskasvatus